

Załącznik
do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Chociwlu
z dnia ..... r.

GMINNY PROGRAM

*Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Gminy Chociwel
na lata 2017 - 2021*

Chociwel 2017r.

Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021 opracowano w celu efektywnego i zintegrowanego działania przeciw przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie są podejmowane w szczególności w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. W Programie zostały zawarte podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, regulacji prawnych, realizatorów, adresatów programu, zakładanych efektów. Cele i zadania Programu jak również źródła jego finansowania zostały sformułowane na poziomie ogólnym, umożliwiając ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatne do aktualnych potrzeb lokalnych.

Niniejszy Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawniania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także poprawi funkcjonowanie rodzin z terenu Miasta i Gminy Chociwel.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i jako takie leży w kręgu zainteresowań zarówno osób związanych ze „światem nauki”, jak również „praktyków”. Do tej ostatniej grupy należą: pracownicy socjalni, pracownicy służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, funkcjonariusze organów ścigania, terapeuci, pracownicy organizacji pozarządowych, etc). Ze względu na wieloaspektowy charakter można powiedzieć, że interesujący nas problem posiada wiele oblicz i manifestuje się w różnorodny sposób. Dowodem na taki stan rzeczy jest nie tylko mnogość definicji i typologii pojęcia „przemoc w rodzinie”, ale również istnienie i wykorzystywanie różnorodnych metod przeciwdziałania temu zjawisku. Problem przemocy w rodzinie (dotychczas „włożony” gdzieś między problematykę alkoholizmu, przemian więzi i relacji rodzinnych oraz ubóstwa rodzin) przeżywa swoisty „naukowy” i „pozanaukowy” renesans. Dowodem na to może być chociażby ciągle rosnąca liczba publikacji poświęconych przemocy w rodzinie, zwiększająca się liczba realizowanych badań naukowych w tym zakresie, zwiększająca się liczba organizacji pozarządowych i agend rządowych odpowiedzialnych za przeciwdziałanie temu zjawisku. Analizując pozytywne skutki toczącej się debaty społecznej o różnych obliczach i przyczynach przemocy w rodzinie wskazać trzeba z całą stanowczością, że są one nie tylko naukowe (teoretyczne), ale coraz częściej mają swój wymiar praktyczny. Mowa tutaj o

podejmowaniu przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe wspólnych wysiłków prowadzących do opracowywania i realizacji programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednakże do pełnego sukcesu i powodzenia, w realizowaniu gminnych, wojewódzkich i ogólnokrajowych programów, potrzebne jest zawiązanie ścisłej koalicji różnego rodzaju podmiotów pośrednio bądź bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Analizując doświadczenia wydaje się, że jedynie regularna międzysektorowa współpraca wielu instytucji i organizacji (ośrodków pomocy społecznej, placówek służby zdrowia i oświaty, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych oraz jednostek badawczych) może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Wydaje się również, że bez systemowego rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie, trudno jest mówić o budowaniu społeczeństwa obywatelskiego.

Podstawy prawne programu:

- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2015r poz. 1390 z późniejszymi zmianami.);
- Ustawa z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 930 z późniejszymi zmianami.);
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 487 z późniejszymi zmianami.);
- Uchwała nr XXXV/259/14 Rady Miejskiej w Chociwlu z dnia 29. października 2014 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 - 2020.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz.575 z późniejszymi zmianami.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015r. poz. 583 z późniejszymi zmianami.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz.1245 z późn. zm.).

1. Zjawisko przemocy w rodzinie.

Na zjawisko przemocy w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia przyjmując

perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną.

- **Perspektywa indywidualna** to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy.
- **Perspektywa systemowa** to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia.
- **Perspektywa społeczna** to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczność obywateli, postawy i czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać.

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć również z perspektywy:

- **prawnej** - kiedy akt przemocy jest przestępstwem skodyfikowanym w kodeksie karnym i zagrożonym określoną karą,
- **moralnej** – kiedy dokonywanie przemocy to krzywdzenie słabszego, a sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych,
- **psychologicznej** – kiedy przemoc to sytuacja cierpienia i bezradności, która odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne oraz złożone procesy interakcji między sprawcą a osobą doświadczającą przemocy.

Z każdego punktu widzenia przemoc w rodzinie może być różnie opisywana, może wywoływać

różnorodne emocje, począwszy od skrajnego współczucia po niepohamowany gniew i sprzeciw. Jakby nie patrzeć, pomimo sporów definicyjnych, zjawisko przemocy w rodzinie (intencjonalne działanie członka rodziny, wykorzystującego nierównowagę sił, naruszające prawo i dobra osobiste) jest przede wszystkim indywidualnym dramatem osób jej doświadczających i jako takie staje się przedmiotem publicznej debaty.

1.1. Definicje.

- **Przemoc w rodzinie**, w świetle Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Osobami najbliższymi są: małżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, powinowaci, przysposobieni oraz ich małżonkowie, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Do form przemocy w rodzinie zalicza się przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną.

- **Przemoc fizyczna to:** popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, powodowanie oparzeń, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna to:** wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb.
- **Przemoc seksualna to:** wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi i sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, itp.
W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie.
- **Dziecko wykorzystywane seksualnie to:** każda jednostka ludzka w wieku bezwzględnej ochrony (wiek ten określa prawo), którą osoba dojrzała seksualnie naraża na jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej (w/g SCOSAC - Standing Committe on Sexually Abused Children). W Polsce określono ten wiek na 15 lat. Oznacza to, że każdy kontakt o charakterze seksualnym osoby dorosłej z osobą poniżej 15 roku życia jest wykorzystaniem seksualnym, nawet jeśli dziecko wyraziło zgodę na kontakt seksualny.
- **Przemoc ekonomiczna i zaniedbanie to:** odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną) itp.

1.2. Przyczyny przemocy w rodzinie – model ekologiczny.

Przemoc jest problemem złożonym, jest wynikiem zależności pomiędzy czynnikami

biologicznymi, społecznymi, kulturowymi, ekonomicznymi i politycznymi. Model ekologiczny pomaga badać czynniki wpływające na zachowanie (ryzyko bycia sprawcą lub ofiarą) dzieląc je na cztery kategorie:

- czynniki biologiczne (charakterystyka demograficzna, zaburzenia psychiczne, nadużywanie substancji psychoaktywnych, wcześniejsze zachowania agresywne lub doświadczenie przemocy);
- stosunki z najbliższymi (z rodziną, przyjaciółmi i partnerami);
- konteksty społeczne – charakterystyka otoczenia (szkoła, praca, sąsiedzi);
- czynniki socjologiczne (dostępność broni, normy społeczne i kulturowe, politykę zdrowotną, edukacyjną, gospodarczą i społeczną).

Model ekologiczny wyjaśnia przyczyny przemocy i ich złożonych interakcji pokazując jednocześnie, jakie działania należałoby podjąć (i na jakich poziomach) aby zapobiegać przemocy:

- modyfikowanie indywidualnych zachowań zwiększających ryzyko;
- zapewnienie profesjonalnej pomocy i wsparcia dla rodzin z zaburzeniami,
- monitorowanie miejsc publicznych oraz podejmowanie kroków w celu rozwiązywania problemów mogących prowadzić do przemocy;
- przeciwdziałanie niepożądanym postawom i praktykom o podłożu kulturowym.

W bezpośrednim kontakcie z osobami doznającymi przemocy, jak i stosującymi przemoc w rodzinie ważne jest zrozumienie przemocy w każdej płaszczyźnie. Dlatego też osoby podejmujące pracę z ww. osobami powinny robić to zgodnie ze swoim przygotowaniem zawodowym i możliwościami instytucji, jaką reprezentują, oraz umieć podejmować oddziaływania zewnętrzne to:

- Interwencja
- Schronienie
- Informacja
- Edukacja
- Wsparcie emocjonalne
- Praca socjalna
- Poradnictwo specjalistyczne

1.3. Skutki przemocy.

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie to nie tylko ukazanie jej przyczyn, definicji oraz form występowania, ale również wskazanie na jej główne skutki. Do najczęstszych skutków stosowania przemocy w rodzinie zaliczyć należy skutki o charakterze indywidualnym, społecznym oraz ekonomicznym.

1.3.1 Skutki indywidualne.

Osoby uwikłane w przemoc, a więc ofiary przemocy oraz jej sprawcy, ponoszą skutki o charakterze indywidualnym. Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność.

W przypadku dzieci – ofiar przemocy - skutkiem może być: śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa, trwałe kalectwo. Skutkiem mogą być też: urazy fizyczne, zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, sięganie po środki uzależniające, uzależnienie, prostytuowanie się, konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym.

Sprawcy przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony lub samobójstwa (najczęściej po zabójstwie ofiary), mogą doznać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może być też bezdomność. Najczęściej dotyczy ona osób, które opuściły zakład karny.

1.3.2 Skutki społeczne.

Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi uczuciami sięgając po środki uzależniające. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób krąg osób, pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie, rozszerza się na osoby obce. Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają

trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia.

1.3.3 Skutki ekonomiczne.

Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.

a) **Policja** – wielokrotne interwencje w domach, przyjmowanie pokrzywdzonych w komisariatach, wizyty dzielnicowych i funkcjonariuszy ds. nieletnich w miejscu zamieszkania rodzin dotkniętych przemocą, umieszczanie sprawców w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, sporządzanie pism i wniosków do instytucji, m.in. w przedmiocie uzależnienia czy o wgląd w sytuację rodziny i dziecka, prowadzenie dochodzeń, izby dziecka.

b) **Służba zdrowia** – leczenie chorób psychosomatycznych i zaburzeń psychicznych - ambulatoryjne i szpitalne, leczenie skutków urazów doznanych w wyniku przemocy, w tym zabiegi chirurgiczne, rehabilitacja po urazach.

c) **Pomoc społeczna** – zasiłki celowe, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, prowadzenie: placówek opiekuńczo-wychowawczych (koszty opieki i wychowania dzieci), placówek interwencyjnych dla nieletnich, zespołów opiekuńczych (całodobowa opieka i udostępnienie schronienia), mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia, hosteli dla ofiar przemocy.

d) **Edukacja** – zajęcia reedukacyjne i wyrównawcze, nauczanie indywidualne, klasy integracyjne, świetlice socjoterapeutyczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii.

e) **Zakłady karne i areszty śledcze** – koszty utrzymania i resocjalizacji osób aresztowanych i skazanych..

f) **Ministerstwo Sprawiedliwości** – schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze.

g) **Prokuratura i sąd** (karny i rodzinny) – prowadzenie spraw, opłacanie kuratorów.

h) **ZUS** – zwolnienia lekarskie i renty.

i) **Pracodawcy** – gorsza wydajność pracy osób, które żyją w przewlekłym stresie, zwolnienia lekarskie.

2. Przemoc w świetle aktów prawnych.

Już ustawa zasadnicza, jaką jest Konstytucja RP, gwarantuje obywatelowi ochronę przed wszystkimi rodzajami przemocy. Sposoby i rodzaje działań, związanych z przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, precyzują niżej wymienione akty prawne.

2.2.1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 40 Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych.

2.2.2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz.1390 z późniejszymi zmianami)

2.2.3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. kodeks karny (t.j Dz.U. z 2016r. poz. 1137 z późn. zm.), w szczególności artykuły: *Art. 148, Art. 149, Art. 156, Art. 157, Art. 157a, Art. 160, Art. 162, Art. 189, Art. 190, Art. 191, Art. 197, Art. 200. Art. 201, Art.202, Art.207, Art. 210, Art. 217.*

2.2.4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 1749 z późn. zm), w szczególności artykuł: *Art. 304*

2.2.5. Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. kodeks postępowania cywilnego (tj Dz.U. z 2016r. poz. 1882z późn. zm), w szczególności artykuł: *Art. 572*

2.2.6. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 930 z późn. zm.), w szczególności artykuły: *Art. 2, Art. 7, Art. 17, Art. 46, Art. 47, Art. 70, Art. 107*

2.2.7. Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 487 z późn. zm.), w szczególności artykuły: *Art. 2, Art. 4*

3. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia a, który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne.

3.1. Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Chociwel.

Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Chociwel została określona na podstawie przeprowadzonej diagnozy zjawiska problemu przemocy w rodzinie oraz w szkole na terenie gminy Chociwel, informacji uzyskanych z:

- danych statystycznych ze sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Chociwel.
- realizacji procedury „NIEBIESKIE KARTY” na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Chociwel.

Statystyki prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z przeprowadzonych interwencji domowych w latach 2013-2016. pokazują, że na terenie działania ww. Zespołu są następujące:

Tabela 1. Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze – liczba spotkań

Wyszczególnienie	Lata			
	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Liczba spotkań grup roboczych	-	-	-	-
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	12	16	41	18

Tabela 2. Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie przemocy w rodzinie w latach 2013-2016

Wyszczególnienie		Lata			
		Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Przemoc w rodzinie - ogółem		6	20	21	9
w tym:	przemoc psychiczna	2	1	0	1
	przemoc fizyczna	4	19	21	9
	przemoc ekonomiczna	-	-	-	-
	przemoc seksualna	-	-	-	-
	zaniedbanie	-	-	-	-

Tabela 3. Liczba założonych „Niebieskich Kart” z podziałem na podmiot je zakładający w latach 2013-2016

Liczba założonych „Niebieskich Kart”				
Podmiot zakładający „Niebieskie Karty”	LATA			Rok 2016
	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	
Ośrodek Pomoc Społecznej`	-	2	3	-
Policja	6	17	18	9
Oświata	-	1	-	-
Ochrona zdrowia	-	-	-	-
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-	-	-	-
RAZEM	6	20	21	9

Tabela 4. Dane dotyczące wieku, oraz płci osób w procedurze „Niebieskie Karty” w latach 2015-2016.

Kryteria		Rok 2015				Rok 2016			
		Osoba stosująca przemoc		Osoba doświadczająca przemocy		Osoba stosująca przemoc		Osoba doświadczająca przemocy	
Wiek osoby stosującej przemoc		Liczba Kobiet	Liczba mężczyzn	Liczba Kobiet	Liczba mężczyzn	Liczba Kobiet	Liczba mężczyzn	Liczba Kobiet	Liczba mężczyzn
18-35 lat		0	2	1	0	1	3	1	0
35-60 lat		3	2	2	1	3	2	3	1
60lat - powyżej		0	1	2	1	0	1	3	2

Z przedstawionych danych wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą przeważają kobiety. Mężczyźni dominują wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

3.2 Rozmiary przemocy.

Trudno w sposób jednoznaczny określić skalę zjawiska przemocy w rodzinie nie tylko na poziomie ogólnopolskim, ale również i lokalnym. Związane jest to przede wszystkim z wielością danych zbieranych przez różnorodne instytucje pośrednio i bezpośrednio analizujące przypadki stosowania przemocy w rodzinie, jak również przez charakter tych

danych (inne są dane pochodzące z procedury niebieskiej karty, inne z sądów rejonowych czy prokuratury rejonowej). Trudność w jednoznacznym określeniu rozmiarów zjawiska związana jest również z faktem stosowania przez instytucje różnorodnych typologii i klasyfikacji agregowanych danych (podejrzenie przemocy i jej stwierdzenie, osoba skazana i uniewinniona, interwencje osobiste i telefoniczne). Mając na uwadze fakt braku możliwości porównywania danych dotyczących skali przemocy w rodzinie o odrębnym dokumencie przedstawiono skalę przemocy na poziomie lokalnym na podstawie Diagnostyki zjawiska problemu przemocy w rodzinie oraz w szkole na terenie gminy Chociwel i ocena świadomości społecznej wobec problemu przemocy na lata 2016 – 2020. Opracowany raport jest wyrazem komplementarnego i zintegrowanego planowania społecznego, którego celem jest identyfikacja i ukazanie problemów społecznych, w tym przede wszystkim problemów zjawiska przemocy, które występują w gminie Chociwel oraz podjęcie próby wskazania metod ich rozwiązania, zgodnie z możliwościami, jakie wynikają z zadań nałożonych na samorząd.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390 z późn. zmianami) nakłada na samorząd obowiązek opracowania i realizacji programu dążącego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenia skuteczności udzielanej pomocy osobom jej doświadczającym. Odpowiednio przygotowane i wdrażane działania powinny doprowadzić do rozwiązania kluczowych problemów związanych z przemocą na terenie gminy.

4. CELE PROGRAMU I ZADANIA DO REALIZACJI, REALIZATORZY PROGRAMU

4.1 Celem Programu jest:

1. Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji.
2. Ochrona osób doznających przemocy i wsparcie dla osób zagrożonych przemocą.
3. Zwiększenie znaczenia profilaktyki w obszarze rozwiązywania problemów związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

4.2 Cele szczegółowe:

1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Chociwel.

2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców miasta na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form.
3. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

REALIZACJA CELÓW:

Cel 1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Rejestrowanie przypadków przemocy domowej	Wszyscy realizatorzy programu	W sposób ciągły w trakcie trwania programu
Sporządzanie informacji na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną dokumentację		
Wypracowanie wspólnej metodologii zbierania danych nt. zjawiska przemocy w rodzinie		

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- dane uzyskane od realizatorów programu pozwalające na oszacowanie skali zjawiska przemocy na terenie gminy Chociwel.
- ilość zarejestrowanych przypadków przemocy w rodzinie w ciągu roku.

Cel 2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców miasta na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Prowadzenie społecznych kampanii informacyjno-edukacyjnych adresowanych do ogółu dorosłych.	Wszyscy realizatorzy programu	W sposób ciągły w trakcie trwania programu
Dostarczanie informacji społeczności lokalnej o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobą doznającym przemocy w rodzinie (strona internetowa), ulotki, plakaty, informatory		
Rozpowszechnianie i opracowywanie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie (ulotki, broszury)	Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu ZPO Chociwel, Posterunek Policji w Chociwlu GKRPA w Chociwlu	
Organizowanie konkursów/spektakli wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy		Aktualny rok szkolny
Włączenie treści informacji o zagrożeniach płynących z przemocy w rodzinie do treści szkolnych programów profilaktycznych	ZPO Chociwel Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu GKRPA w Chociwlu Posterunek Policji w Chociwlu	Aktualny rok szkolny
Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży promujących zachowania nie agresywne		2-3 kwartał roku

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców Miasta i Gminy Chociwel.
- liczba szkół prowadzących programy profilaktyczne
- liczba dzieci i młodzieży objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi
- liczba kampanii społecznych przeprowadzonych na terenie Miasta i Gminy Chociwel.

Cel 3. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	W sposób ciągły
W przypadku podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”	Wszyscy Realizatorzy Programu. PCPR Stargard Urząd Marszałkowski Urząd Wojewódzki	
Szkolenia specjalistyczne dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego z zakresu procedur Niebieskich Kart w celu zwiększenia umiejętności diagnozowania przemocy w rodzinie i różnych jej aspektów oraz dotyczących świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.		Raz w roku
Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie m.in. ulotki, broszury, plakaty, książki.		Raz w roku
Rozwijanie i wzmacnianie współpracy różnych instytucji w zakresie rozpoznawania przemocy wobec dorosłych i dzieci oraz podejmowanie działań mających na celu jej zatrzymanie- jednolity przepływ informacji	Wszyscy Realizatorzy Programu.	W sposób ciągły
koordynacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego,	Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu	W sposób ciągły

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” i liczba rodzin objętych procedurą
- liczba szkoleń oraz osób objętych specjalistycznym szkoleniem z zakresu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- liczba materiałów informacyjno- edukacyjnych zakupionych dla osób pracujących w

Zespole Interdyscyplinarnym.

Cel 4. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Wczesna identyfikacja przypadków przemocy oraz postępowanie interwencyjne.	Wszyscy realizatorzy programu.	W sposób ciągły
Udzielanie wsparcia i pomocy w miejscu zamieszkania		
Udzielanie kompleksowej informacji dotyczących miejsc udzielających pomocy i wsparcia osoba doświadczającym przemocy w rodzinie		
Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w tym pomoc prawna	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie	
Zapewnienie pomocy psychologicznej terapeutycznej dla dzieci i młodzieży, które były świadkami przemocy, bądź doświadczyły przemocy.	Zespół Placówek Oświatowych w Chociwlu	
Prowadzenie punktu porad psychologicznych dla osób dorosłych, które doświadczyły przemocy w rodzinie	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chociwlu	
Poradnictwo specjalistyczne w tym: rodzinne, socjalne oraz praca socjalna, oraz prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu GKRPA w Chociwlu PCPR Stargard i pozostali realizatorzy Programu	

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających z pomocy specjalistów w tym pomoc prawna, psychologiczna oraz socjalna
- liczba wykrytych przypadków przemocy w rodzinie

Cel 5 .Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy oraz kierowane do ww. programów.	Wszyscy Realizatorzy Programu	W sposób ciągły
Przeprowadzanie rozmów z osobami stosującymi przemoc.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu Posterunek Policji w Chociwlu Służba Zdrowia GKRPA w Chociwlu Sąd Rejonowy w Stargardzie	
Zapewnienie pomocy terapeutycznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chociwlu.	W sposób ciągły
Kierowanie osób stosujących przemoc w Rodzinie , u których zauważono problem alkoholowy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wszyscy Realizatorzy Programu	

Wskaźniki:

- liczba osób, które skorzystały z Programów Korekcyjno- edukacyjnych.
- liczba osób korzystających z pomocy specjalistów.
- liczba osób skierowanych do GKRPA

Podmioty realizujące program przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chociwlu,
- Gminny Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Chociwlu,
- Zespół Placówek Oświatowych w Chociwlu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chociwlu,
- Parafialny Zespół Caritas,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Maciej Milewski i Niepubliczny Zakład Pielęgniarstwa Środowiskowo- Rodzinnego Irena Zielińska.

Aktywna współpraca z :

- Sądem Rejonowym w Stargardzie,
- Prokuraturą Rejonową w Stargardzie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie,
- Lokalnymi organizacjami pozarządowymi.
- Urzędem Marszałkowskim w Szczecinie

6. Zakładane efekty realizacji programu.

- Zwiększenie liczby i różnorodności realizowanych programów profilaktyki.
- Zwiększenie liczby osób (dorosłych, dzieci i młodzieży) uczestniczących w programach profilaktyki.
- Zwiększenie liczby kampanii społecznych adresowanych do ofiar i świadków przemocy.
- Zwiększenie liczby mężczyzn realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie liczby szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych na temat diagnozowania sytuacji przemocy i podejmowania interwencji.
- Zwiększenie liczby i rodzajów programów pomocy adresowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie różnorodności i liczby działań interwencyjno – korekcyjnych wobec sprawców przemocy.
- Zwiększenie liczby badań dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.
- Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

7. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Zespół Interdyscyplinarny będzie prowadził monitoring oraz dokonywał ewaluacji poszczególnych zadań.

8. FINANSOWANIE PROGRAMU.

Działania podejmowane w ramach realizacji programu, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżetu gminy przeznaczonych na

pomoc społeczną. Zadania ujęte mogą także być finansowane ze środków własnych organizacji pozarządowych. Będą czynione również starania o pozyskanie środków z innych źródeł.

9. ADRESACI PROGRAMU

Działania będą prowadzone w szczególności na rzecz:

- Osób doświadczających przemocy domowej, w tym m.in. dzieci, młodzieży, współmałżonków lub partnerów a także osób starszych i niepełnosprawnych
- Osób wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie,
- Świadców przemocy w rodzinie

